

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Biologie și Geologie
1.3 Departamentul	de Biologie și Ecologie al Liniei Maghiare
1.4 Domeniul de studii	Biologie
1.5 Ciclul de studii	Masterat de Biologie Medicală, semestrul 3, cu frecvență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Biologie (limba maghiară) / Licențiat în biologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Bioetică						
2.2 Titularul activităților de curs	conf. dr. Ungvári Zrínyi Imre						
2.3 Titularul activităților de seminar	conf. dr. Ungvári Zrínyi Imre						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	Din care: 3.5 curs	48	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					48
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					9
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					3
Examinări					6
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	140				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu sunt
4.2 de competențe	• Nu sunt

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Sală cu min. 40 locuri, cu proiector multimedia, ecran de proiecție, tablă, lumină artificială cu posibilitatea reglării intensității de iluminare.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Sală cu min. 40 locuri, cu proiector multimedia, ecran de proiecție, tablă, lumină artificială cu posibilitatea reglării intensității de iluminare.

6. Competențele specifice acumulate

Com peten țe profe siona le	• Capacitatea de a analiza probleme de etică medicală, genetică și etica ecologică și formarea aptitudinii luării deciziilor în legătură cu acestea • Capacitatea de a formula și aplica într/o formă critică și constructivă ipoteze privind condițiile existenței vieții, ale formelor de viață, a existenței umane, și a valorii acestora • Capacitatea de a formula și aplica într/o formă critică și constructivă ipoteze privind deciziile acțiunea umană folosind limbajul bioeticii și filosofiei, precum și metodele filosofice fundamentale • Stabilirea și alegerea de metode și practici de decizie referitoare la unele situații din domeniul bioeticii de complexitate medie
Com peten țe trans versa le	• Aptitudini de participare la activități de cercetare interdisciplinare colective privind problemele etice și filosofice în domeniul științelor biologice • Capacitate de integrare a rezultatelor proprii în contextul mai larg al domeniului de specialitate • Asimilarea de tehnici de cercetare în domeniul științelor vieții, a omului și a științelor normative, respectiv dezvoltarea responsabilității etice în activitățile cu ființe vii • Aptitudini de comunicare profesională în domeniul științelor vieții și ale filosofiei

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Recunoașterea, analiza și soluționarea problemelor etice în domeniul medical, biotehnic, al protecției vieții și a naturii
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoașterea laturii bioetice ale conceptelor etice și a viziunilor fundamentale asupra lumii • Problematizarea morală a specificului, nivelelor de organizare și limitelor fenomenului vital • Studiarea deciziilor referitoare la viață (începuturile sale, intervențiile terapeutice legate de ea și sfârșitul ei) • Studiarea deciziilor și responsabilităților referitoare la genetică, biotehnică și protecția mediului înconjurător

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
01. Concepte etice de bază	Transmitere frontală de cunoștințe, proiecții PowerPoint, problematizare	
02. Etică aplicată sau moralități de ramură	Transmitere frontală de cunoștințe, proiecții PowerPoint, scheme pe tablă	

03. Bioetica, domeniile ei și abordările sale	Prelegere frontală, proiecții PowerPoint, scheme pe tablă, dialog, modelare	
04. Albert Sweitzer: Etica respectului pentru viață	Transmitere frontală de cunoștințe, proiecții PowerPoint	
05. Charles Susanne: Bioetică din perspectivă pluralistă	Transmitere frontală de cunoștințe, proiecții PowerPoint, scheme pe tablă	
06. Conceptul de viață, formele și conexiunea sa sistemică	Transmitere frontală de cunoștințe, proiecții PowerPoint, scheme pe tablă	
07. Deciziile privind viața la fazele sale incipiente	Prelegere frontală, proiecții PowerPoint, scheme pe tablă, problematizare	
08. Deciziile privind îngrijirea vieții și terapiile aferente	Transmitere frontală de cunoștințe, proiecții PowerPoint, scheme pe tablă	
09. Deciziile privind viața la fazele sale finale	Prelegere frontală, proiecții PowerPoint, modelare	
10. Posibilitățile și riscurile geneticii și ale biotehnologiei	Transmitere frontală de cunoștințe, proiecții PowerPoint, scheme pe tablă	
11. Etica mediului și valoarea de sine a naturii	Transmitere frontală de cunoștințe, proiecții PowerPoint	
12. Principii bioetice. Coduri bioetice și drepturile viețuitoarelor	Prelegere frontală, scheme pe tablă, problematizare	
13. Analiza provocărilor etice I.		
14. Analiza provocărilor etice II.		Discutarea condițiilor de examinare
Bibliografie		
Charles, Susanne (szerk.): <i>Bioetikai olvasókönyv. Multidiszciplináris megközelítés</i>, Dialóg Campus Kiadó, Pécs–Budapest, 1999. Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): <i>Környezet és etika - Szöveggyűjtemény</i>, L'Harmattan, Budapest, 2005. Manson, Neil C. - O'Neill, Onora: <i>Rethinking Informed Consent in Bioethics</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 2007. Scripcaru, Gheorghe –Astărăstoae, Vasile – Aurora Ciucă –Călin Scripcaru: <i>Bioetica, științele vieții și drepturile omului</i>, Polirom, Iași, 1998. Schweitzer, Albert: <i>Az élet tisztelete</i>, Ursus Kiadó, Budapest, 1999. Ungvári-Zrínyi Imre: <i>Alkalmazott etikai alapgagalmak. Bioetika. Gazdaságetika. Közszolgálati etika. Médiaetika</i>, Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007., 9-110.		
8.2 Seminar / 8.3 laborator / 8.4 proiect	Metode de predare	Observații
01. Ungvári Zrínyi Imre: Etikai alapgagalmak és	Analiză de text	Prezentarea cerințelor

életvezetési tendenciák [Concepte etice de bază și tendințe de ghidare a vieții], In: U.Z. I.: Ungvári-Zrínyi Imre: <i>Alkalmazott etikai alapfogalmak. Bioetika. Gazdaságetika. Közzolgálati etika. Médiaetika</i>, Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007., 43–72.		pentru buna desfășurare a lucrărilor practice, a măsurilor de siguranță în laborator
02. Ungvári Zrínyi Imre: Alkalmazott etika vagy ágazati erkölcsstanok?[Etică aplicată sau moralități de ramură] I.m., 73–82.	Analiză de text	
03. Chiarelli, Brunetto: Az etika biológiai és evolucionista alapjai [Bazele biologice și evoluționiste ale eticii]. In Suzanne, Charles (szerk.): <i>Bioetika. Dialóg</i>. Campus Kiadó, Budapest-Pécs 1999. 17– 30.	Analiză de text	
04. Albert Schweitzer: Az élet tiszteletének etikája [Etica respectului pentru viață], Schweitzer, Albert: <i>Az élet tisztelete</i>, Ursus Kiadó, Budapest, 1999.	Analiză de text	
05. Charles Susanne: Bioetika pluralista megközelítésben [Bioetică în perspectivă pluralistă], In: Charles, Susanne (szerk.): <i>Bioetikai olvasókönyv. Multidiszciplináris megközelítés</i>, Dialóg Campus Kiadó, Pécs–Budapest, 1999, 55–68.	Analiză de text	
06. Fritjof Capra: Az élet szövedéke [Filierea vieții], <i>Modus Vivendi Magazin</i>, 2014. február, 1-8.	Analiză de text și Analiză de caz	
07. Szebik, Imre: Bioetikai kérdések az élet kezdete kapcsán [Chestiuni de bioetică privind începuturile vieții]. In: <i>Értelmes szívvel</i>. Luther Kiadó, Budapest, 2016, 43-67.	Analiză de text și Analize de cazuri concrete	
08. Losonczi Ágnes: A beteg ember kiszolgáltatottsága [Vulnerabilitatea omului bolnav], In: Losonczi Ágnes: <i>A kiszolgáltatottság anatómiája az egészségügyben</i>, Magvető Kiadó, Budapest, 1986, 52 –110	Analiză de text și Analiză de cazuri concrete	
09. Henk Ten Have: Érvek az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság legalizálása mellett és ellen [Argumente pro și contra eutanasiiei și a suicidului asistat], <i>Kharón</i>, 2003/3., 18–37. Kathleen Foley: A palliatív ellátás múltja és jövője [Trecutul și viitorul medicinei paliative], <i>Kharon</i>, 2006./1-2, 8–19.	Analiză de text și Analiză de cazuri concrete	
10. Sándor Judit: A feminista bioetika szerepe a kortárs biotechnológia területén [Rolul bieticii feministe în sânul biotehnologiei contemporane], <i>Századvég</i>, 2015/76, 87–102. Endreffy Zoltán: Genetika, géntechnológia és etika [Genetică, biotehnologie și etică], <i>Magyar Szemle</i>, 1994/8, 872-881.	Analiză de text și Analiză de cazuri concrete	
11. A Hippokratészi eskü [Jurământul lui Hipocrate]; Az Európai Parlament és a Tanács 2004. 23 EK irányelve (2004. március 31.) az emberi szövetek és sejtek adományozására; 2003/46. sz. Törvény a betegek jogairól	Analiză de text	

(România)[Legea nr. 46./2003 despre drepturile pacienților]; Az állatok jogainak egyetemes nyilatkozata [Declarația universală a drepturilor pacienților], UNESCO-ház Párizs, 1978 október, 15.		
12. Kovács József: Környezeti etika [Etica mediului], <i>Világosság</i> , 2008./ 9–10, 75-107. Abram, David: Merleau-Ponty és a Föld hangja [Merleau-Ponty și vovoa Pământului], In: Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): <i>Környezet és etika – Szöveggyűjtemény</i> [Culegere de texte de etica mediului], L'Harmattan, Budapest, 2005, 328–348.	Analiză de text	
13. Analiza provocărilor etice I.	Analiză de cazuri concrete	
14. Analiza provocărilor etice II.	Analiză de cazuri concrete	

Bibliografie

- Abram, David: Merleau-Ponty és a Föld hangja, In: Lányi András - Jávor Benedek (szerk.): *Környezet és etika - Szöveggyűjtemény*, L'Harmattan, Budapest, 2005, 328–348.
- Chiarelli, Brunetto: Az etika biológiai és evolucionista alapjai. In Suzanne, Charles (szerk.): *Bioetika*. Dialóg. Campus Kiadó, Budapest-Pécs 1999. 17– 30.
- Endreffy Zoltán: Genetika, géntechnológia és etika, *Magyar Szemle*, 1994/8, 872–881.
- Fritjof Capra: Az élet szövedéke, *Modus Vivendi Magazin*, 2014. február, 1-8.
- Henk Ten Have: Érvek az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság legalizálása mellett és ellen, *Kharón*, 2003/3., 18–37.
- Kathleen Foley: A Palliatív ellátás múltja és jövője, *Kharon*, 2006./1-2, 8–19.
- Kovács József: Környezeti etika, *Világosság*, 2008./ 9–10, 75-107.
- Losonczy Ágnes: A beteg ember kiszolgáltatottsága, In: Losonczy Ágnes: *A kiszolgáltatottság anatómiája az egészségügyben*, Magvető Kiadó, Budapest, 1986, 52–110.
- Rózsa Erzsébet: Autonómia és paternalizmus – az orvos–beteg kapcsolat etikai kérdései a modern medicinában. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2017
- Rózsa, Erzsébet: Az etika kiiktathatatlansága a modern medicinában - a hagyományos orvosi etikai, a biomedicinális etikai és bioetikai perspektívák metszéspontján Az Eszterházy Károly Egyetem tudományos közleményei (Új sorozat 42. köt.). = *Acta Universitatis de Carolo Eszterházy Nominatae. Sectio Philosophica* = Tanulmányok a filozófiatudományok köréből, 2019, pp. 89-104.
- Sándor Judit: A feminista bioetika szerepe a kortárs biotechnológia területén, *Századvég*, 2015/76, 87–102.
- Szebik, Imre: Bioetikai kérdések az élet kezdete kapcsán. In: *Értelmes szívvel*. Luther Kiadó, Budapest, 2016, 43-67.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina figurează în ofertele universităților prestigioase din țară și străinătate

- The Master of Bioethics, Centre for Biomedical Ethics and Law (CBMER) at KU Leuven, <https://med.kuleuven.be/en/study/programmes/bioethics/overview.html>
- Bioetică medicală, Programe de master organizate (2020-2022) Domeniul Biologie, Facultatea de Biologie din Universitatea din București, <https://www.bio.unibuc.ro/index.php/departamente/botanica-si-microbiologie/104-detalii-mastere-2020-2021>
- Harvard Medical School's Master of Bioethics, <https://bioethics.hms.harvard.edu/education/master-bioethics>

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- Prezența obligatorie a studenților la 70% din cursuri Studentul trebuie să aibă nota de trecere atât din materialul cursului cât și din cel a seminarului tentativa de fraudă sau înșelăciune se taxează cu nota 1 iar necunoașterea temelor tratate cu nota 4	Examen scris	70% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	- Prezența obligatorie a studenților la 80% din seminarii - participare la dezbateri - analiza a trei texte discutate la seminar - clasificarea corectă a temei - prezentarea conținutului în cadrul conceptual și metodologic adecvat		30% din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			
a.) Studentul are o privire de ansamblu corectă asupra problemelor fundamentale ale eticii b.) Studentul e capabil să explice cu terminologie de specialitate adecvată interdependența problemelor eticii pe un exemplu dat de el însuși c.) Studentul e capabil să prezinte în mod coerent cel puțin trei texte din conținutul tematic al disciplinei.			

Data completării

08.02.2022.

Semnătura titularului de curs

conf. dr. Ungvári Zrínyi Imre

Semnătura titularului de seminar

conf. dr. Ungvári Zrínyi Imre

Data avizării în departament

08.02.2022.

Semnătura directorului de departament

conf. dr. László Zoltán